

Πρόγραμμα Γνωστικής Παρέμβασης
5ο Επίπεδο Κριτικής & Δημιουργικής Σκέψης
Μαθητές τελευταίων τάξεων Δημοτικού & Γυμνασίου
Μεταγνωστικές Δεξιότητες
Κριτική Σκέψη

Είναι κατάλληλο για:

- Ψυχολόγους
- Λογοθεραπευτές
- Ειδικούς παιδαγωγούς

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....	4
1ο Επίπεδο.....	7
Σχολείο.....	7
Σχολική βία.....	8
Διατροφή.....	9
Οικογένεια.....	10
Εκπαίδευση.....	11
Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.....	12
Άτομα με ειδικές ανάγκες.....	13
Πόλεμος.....	14
Τεχνολογία.....	15
2ο Επίπεδο.....	16
Ρατσισμός.....	16
Φύση.....	17
Φιλία.....	18
Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.....	19
Κινηματογράφος.....	20
Αθλητισμός.....	21
Τέχνη.....	22
Ευρώπη και Ευρωπαϊκή Ένωση.....	23
Διάστημα.....	24
Μέλλον.....	25

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Οι δυσκολίες στον γνωστικό τομέα αφορούν, μεταξύ άλλων, περιορισμούς στη μνήμη, στην αντίληψη, στη συγκέντρωση της προσοχής, στην επεξεργασία των πληροφοριών και στη γενίκευση της γνώσης.

Οι μεταγνωστικές δεξιότητες αναπτύσσονται πλήρως μετά την ηλικία των 12 ετών, όταν το άτομο φθάσει στο στάδιο της αφηρημένης σκέψης (Ματσαγγούρας, 1998α). Τη μεταγνωστική, όμως, λειτουργία τη συγκροτούν επιμέρους μεταγνωστικές δεξιότητες οι οποίες αναπτύσσονται σταδιακά (Ματσαγγούρας, 1998α) και ως εκ τούτου μπορούν να καλλιεργηθούν, κάποιες απ' αυτές, από την ηλικία που το παιδί φοιτά στο Δημοτικό Σχολείο. Η διαπίστωση αυτή πρέπει να κρατά τον δάσκαλο σε εγρήγορση με σκοπό πάντοτε να φροντίζει πώς θα καλλιεργήσει στους μαθητές του αυτού του είδους τις ικανότητες.

Από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου, ο δάσκαλος πρέπει να βοηθά τους μαθητές να συνειδητοποιούν τον τρόπο σκέψης που ακολούθησαν για να φέρουν σε πέρας ένα συγκεκριμένο γνωστικό έργο ή να λύσουν ένα πρόβλημα, να αιτιολογήσουν την άποψή τους, να επισημάνουν τα κύρια σημεία κάποιας ενότητας, να προχωρούν στην αυτοδιόρθωση των λαθών τους (μετά την υπόδειξή τους από τον δάσκαλο), να αναστοχάζονται (Ματσαγγούρας, 1998α). Συχνά, πρέπει να γίνονται από τον δάσκαλο ερωτήσεις, όπως: «Πώς σκέφτηκες να λύσεις το πρόβλημα;», «Μπορείς να μας πεις τα βήματα που ακολούθησες;».

Ο μαθητής, για να αποκτήσει ώριμο τρόπο σκέψης στη λύση των καθημερινά αναφύομενων προβλημάτων, είναι απαραίτητο να καθοδηγείται από τον δάσκαλό του στο πώς μια δεξιότητα, ένας συγκεκριμένος τρόπος επίλυσης κάποιου προβλήματος, μπορεί να εφαρμοστεί σε νέες καταστάσεις, σε ποια πλαίσια και γιατί (Κωσταρίδου-Ευκλείδη, 1998). Η προσπάθεια αυτή είναι πολύ σημαντική, γιατί καλλιεργεί τον τρόπο σκέψης του μαθητή, επιταχύνει την ικανότητα επεξεργασίας των πληροφοριών και τον βοηθά να συσχετίσει τις πληροφορίες που είναι οργανωμένες σε διαφορετικά γνωστικά σχήματα.

Από τα δεδομένα επιστημονικών ερευνών φαίνεται ότι, μακροπρόθεσμα, τα παιδιά, που είχαν δεχθεί γνωστική παρέμβαση ως προς τις γενικές δεξιότητες, πέτυχαν καλύτερες επιδόσεις στις δοκιμασίες νοημοσύνης και στα γλωσσικά μαθήματα (Κωσταρίδου-Ευκλείδη, 1998).

Η διαπίστωση αυτή αιτιολογεί την προσπάθεια του εκπαιδευτικού να καλλιεργήσει τις δεξιότητες σκέψης των μαθητών χρησιμοποιώντας υλικό απ' όλα τα μαθήματα. Έτσι, η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης μπορεί να επιτευχθεί με ερωτήσεις που αποσκοπούν όχι μόνο στην ανάκληση κάποιων πληροφοριών αλλά και στην **κατανόηση, σύνθεση, ανάλυση και αξιολόγηση των πληροφοριών.**

1ο Επίπεδο

Σχολείο

Επισήμανση: Με βάση την εικόνα, παρουσιάζεις το πρόβλημα που εμφανίζεται, κάνεις μία πρόβλεψη σχετικά με αυτό και προτείνεις μία λύση.

Πρόβλημα:

Πρόβλεψη:

Λύση:

Μέλλον

Επισημάνση: Παρουσιάζεις τη γνώμη σου για την έννοια και εντοπίζεις ομοιότητες και διαφορές.

Ποια είναι η γνώμη σου για τη ζωή στο μέλλον;

Ποια κοινά σημεία διακρίνεις στη ζωή που ζεις τώρα και στη ζωή που φαντάζεσαι ότι θα ζήσουν οι επόμενες γενιές;

Ποιες διαφορές υπάρχουν στη ζωή που ζεις τώρα και στη ζωή που φαντάζεσαι ότι θα ζήσουν οι επόμενες γενιές;
